

ע מ י ח ה

ב א ר ין ה ע ב י

אסופת מאמרים לט"ו בשבט

הרב אליעזר חיים שנוולד

ראש ישיבת ההסדר מאיר הראל מודיעין

ואל"מ במיל'

כל הזכויות שמורות למחבר

ניתן להעתיק ולצלם את התוכן המילולי (לא כולל תמונות)
על פי הצורך – אם מיועד ללימוד, ולא לשם מטרת מסחריות

מודיעין שבט תשע"ג – ינואר 2013

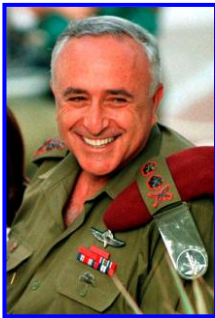
הוצאה לאור: ישיבת ההסדר "מאיר הרצל" מודיעין.

רח' עמק בית שאן 53 מודיעין תד: 354

טל': 08/9719935, פקס: 08/9719938

דוא"ל: yeshivatmeirharel@gmail.com

אתרנו באינטרנט: <http://meirharel.org>

לזכר יקירנו

רא"ל אמנון ליפקין שחק ז"ל

רמטכ"ל, שר בממשלת ישראל,

אזרח כבוד של העיר מודיעין

ושותף אמת בהקמת הישיבה

משפחת ישיבת ההסדר

"מאיר הראל"

מודיעין

לע"נ סמל סמייה יעקב הי"ד

שנפל בכ"ז תשרי התשל"ג 22.10.1973

בית יעקב לכו ונלכה (ישעיהו ב/ה)

בתאריך כז' בתשרי התשל"ג בעת שמיטב לוחמנו לחמו ברוב החזיתות מהצפון ועד לדרום הארץ, במלחמה העקובה מדם, מלחמת יום הכיפורים, נפל דודי האהוב החייל ר' יעקב סמייה הי"ד. יעקב סמייה חירף נפשו למען עם ישראל והמולדת, גיוסו היה מיד לאחר נישואיו עם רעייתו, כך שלא זכה להקים את ביתו. במותו השאיר את רעייתו ואת אמו ואחיו לאנחות.

יעקב אהב מאוד את המשפחה והיה איש עבודה, ספורטאי מצטיין, חובב ים וטבע. בטבע העולם כשנופל יקיר המשפחה, שוכחים לפעמים את שיש חיים אחרי המוות, ולדאבוננו מסתכלים על השוד והשבר, ואף חלילה נכנסים למשבר האבלות התמידי, שפעמים לא ניתן לנצחו, ומאבדים כמה ממשפחה אחת, רחמנא לצלן, שבר תמידי גורם כי לעולם לא ניתן לאחות את השבר, אך יש אשר השכילו ולאחר השבר בנו והקימו בגאון זיכרון לאותו נפטר ומזה התעלו והעלו אחרים, והכל למען הרבות אמונה רבה בה' יתברך.

וכך קרה בזכות סבתי - סבתא אורידיה עליה השלום שיזמה, ייסדה והקדישה פינת חמד, בית הכנסת ובית המדרש "בית יעקב", וכפי שמכונה ע"י המתפללים "בית הכנסת סמייה".

מיום נפילת - ר' יעקב סמייה הי"ד, החליטו אמו הצדקת מרת אורידיה ובניה לקבוע אתר זיכרון, מקדש מעט, בית הכנסת ובית מדרש "בית יעקב" אשר שוכן כבוד ברחוב יוספטל בנתניה. מיום נפילת הבן יעקב סמייה, הפך ביתה של סבתי אורידיה ז"ל לבית מקדש מעט, עוד בימי השבעה הפך המקום הצר לבית הכנסת, נקנו ספרי תורה, סידורים, ספסלים ושאר צורכי ציבור, הבית ביסודו חולק לשני חלקים, כמובן שאת החלק הגדול ויתרה האם השכולה למתפללים והחלק הקטן (חדרון קטן וצר, מטבח ושירותים) הסתופפה לה סבתא בחדרה, ומשם הכינה יום יום שתיה ועוגות למתפללים, הן בתום תפילת השחרית ובין תפילת מנחה לתפילת ערבית. והכל בעונג למען זכות הרבים ולעילוי נשמת בנה האהוב. תהילות לאל, שאמו זכתה לאריכות ימים ובפטירתה דודי אברהם עליו השלום ואבי אליהו שיזכה לשנים ארוכות וטובות המשיכו לחזק את מקום המקדש עד היום.

הרחיבי מקום אהליך - בית הכנסת זכה להתרחב פי שניים מיום היווסדו, ורבים הם המתפללים בו בכל ימות השנה, ערבית מנחה ושחרית, וכן בשבתות ובחגים וכו', אפשר לומר כי זכה דודי החייל ר' יעקב הי"ד שביתו שגר בו, בית פשוט, שהפך את עורו מבית פשוט לבית תפילה, ובית הכנסת נקרא על שמו "בית יעקב", ביתו של החייל ר' יעקב הי"ד.

וברוך ה' בית הכנסת מלא מפה לפה, רבים מתפללים בו, ולא רק מהשכונה, ואף מהמקומות המרוחקים בנתניה, והכל בכדי ליהנות מהעונג להתפלל במקום זכרון, שמתוך השכול בא הששון, ומאז ועד היום ברוך ה', במשך כ 39 שנים מתקיימות שם בבית הכנסת תפילות תמידין כסדרן. בית הכנסת פעיל מאוד שלושה מניינים בכל ימות השנה שבתות וחגים, בערבים מתנהל במקום בית מדרש ושעורי תורה קבועים.

זוהי מעלת זיכוי הרבים, כיצד אדם אחד יכול לגרום לזיכוי רבים לאלפים ורבבות, זכרונו לא מש מהמתפללים והלומדים יום יום במשך 39 שנים ברציפות וכן הלאה עד ביאת גואל צדק. זיכוי רבים, תורה על גבי תורה מיסוד בית הכנסת ע"י אמו ואחיו, ועל כך יידע האדם את מעלת מזכה הרבים, שעליהם נאמר בדניאל (יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע, וכן הגמרא במסכת בבא בתרא (ח:) המדברת מעניין זיכוי הרבים.

יעקב כנראה היה היום סבא לנכדים בן 67 אך נשאר למשפחתנו בן 27 לעד.

משנת 1996 אני נוכח בכנסת ישראל באופן יום יומי לצרכי עבודתי ובזמנים מורכבים, טעונים ועמוסים אני עולה לעמדת ה"זכור" הממוחשבת להנצחת חללי מערכות ישראל שבכנסת, קורא שוב את דף הנצחת החלל לזכרו ופרק תהילים וכך דמותו של דוד יעקב מלווה, מעצימה אותי ומעוררת בי השראה.

יהי זכרו ברוך!

הונצח ע"י אחי סמייה

חוברת זו יוצאת לאור בתמיכתם של נדיבי הלב שתרמו להדפסתה

לעילוי נשמת

טובה בתיה בת מיכאל פסל ז"ל

ד' חשון תשע"ג

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

חיים בן יהודה אריה הלוי ז"ל

שלמה אשר בן משה ז"ל

אליה בער מוטקה בן ישראל ז"ל

אסתר לאה בת דוד ז"ל

יצחק אהרון בן חיים הלוי ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

חוברת זו יוצאת לאור בתמיכתם של נדיבי הלב שתרמו להדפסתה

לישיבת ההסדר "מאיר הראל" מודיעין

ברכות לרגל חג האילנות

יהי רצון שהנטיעה שנטעתם בעיר מודיעין

תניב הרבה פרות משובחים

והאילן הצעיר יגבה ויפרח

וקומתו תגיע מעלה מעלה

בידידות

עו"ד סיגלית הנדשר פרקש

לישיבת ההסדר "מאיר הראל" מודיעין

עלו והצליחו בבניין התורה העם והארץ.

אברהם ש' רקנטי ושות' משרד לביטוח

תודה לתורמים

שחפצים בעילום שמם

על תרומתם

להדפסת החוברת

חוברת זו יוצאת לאור בתמיכתם של נדיבי הלב שתרמו להדפסתה

לעילוי נשמת

אהרון בן נחום ז"ל

אנה בת לזר ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

רבקה ודוד סרבניק

לישיבת מאיר הראל מודיעין
תזכו לעוד שנים רבות
להגדיל תורה ולהאדירה!

עיצוב אמיתי

כדי להיראות טוב צריך מעצב טוב...

פרסום | עיצוב גרפי | איורים | הפקות דפוס

tanamitay@gmail.com 054-6807016

דוגמאות לעיצובים באתר עיצוב אמיתי

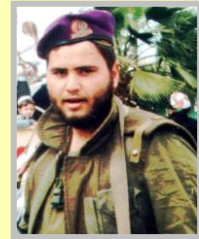
לזכרון עולם בבית מדרשנו

"וכבוד עשו לו במותו" – מלמד שהושיבו ישיבה על קברו"

[בבא קמא דף טז/ב]

סמ"ר מאיר שנוולד הי"ד

נולד בחנוכה ביום כ"ט בכסלו תשל"ה (13.12.1974) בצפת, להוריו ר' משה ונחמה שנוולד. למד בישיבת ההסדר בקרית שמונה. נפל בכפר דרום ת"ו – ט' ניסן תשנ"ה (9.4.1995).

סמ"ר מאיר שנוולד הי"ד

סגן הראל שרם הי"ד

נולד ביום ד' בתמוז תשל"ב (16.6.1972) ברמת גן. להוריו משה ושלמה. למד בישיבת ההסדר בחיספין. נפל בקרב בלבנון בערב שבת חנוכה, כ"ו כסלו תשנ"ד. (10.12.1993)

סגן הראל שרם הי"ד

סמ"ר יהונתן יעקב אינהורן הי"ד

נולד ביום כ"א בסיוון התשמ"ד (21.6.84) בהר ברכה, להוריו דוד ורויטל. למד בישיבת ההסדר באילת ובמכינה בעצמונה. נפל בקרב במלחמת לבנון השנייה, בעיירה עייתא א-שעב, ז' מנחם-אב תשס"ו.

סמ"ר יהונתן יעקב אינהורן הי"ד

רב"ט דב אינדיג הי"ד

נולד ביום ג' בסיוון תשי"א (7.6.1951) ברומניה, להוריו מרים ואברהם-יחזקאל, עלה עם הוריו לארץ בשנת 1959. למד בישיבת ההסדר "כרם ביבנה". נפל בקרב במלחמת יוה"כ בקרבות הבלימה נגד הסורים ברמת הגולן ביום י"א בתשרי תשל"ד (7.10.1973).

רב"ט דב אינדיג הי"ד

סא"ל אבנר גולדמן ז"ל

נולד ביום ג' באב תשכ"ב (2.8.1962) בפתח תקוה, להוריו עובדיה ואריקה. למד בישיבת ההסדר "ברכת משה" מעלה אדומים. שירת כטייס מסוק יסעור ובתפקידים פיקודיים בחיל האויר. נפל באסון המסוק באימון בקרפטים ברומניה ביום ט"ו באב תשע"א (26.07.2010).

סא"ל אבנר גולדמן ז"ל

פ ת ח ד ב ר

באחד בשבט ראש השנה לאילן כדברי בית שמאי בית הלל אומרים
בחמשה עשר בו. משנה ראש השנה אי אי
למה ארץ ישראל נמשלה לצבי? וכו'. מה צבי זה קל מכל החיות, אף
ארץ ישראל קלה מכל הארצות לבשל את פירותיה. כתובות קיב ע"א
מה צבי זה אין עורו מחזיק את בשרו, אף ארץ ישראל, בזמן שיושבין
עליה רווחא, ובזמן שאין יושבין עליה גמדא. גיטין נו ע"א

בית המדרש שלנו כאן בעיר מודיעין, הוא בית מדרש ארץ ישראלי, שבו עוסקים
ב"תורת ארץ ישראל" ובסוגיות ארץ ישראליות, שחוזרת ותופסות את מקומן
הראוי להן מאז החלה שיבתו של עם ישראל לארצו.

החוברת שבפניכם היא אסופת מאמרים לט"ו בשבט, מפירות בית מדרשנו.
ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות. בתכניו הרוחניים הוא מביא לידי ביטוי את
המשמעות של ה"צמיחה", והקדושה העצמית של ארץ ישראל שמתגלה במצוות
התלויות בארץ, בקדושת פירותיה, ובקשר המיוחד שנקם בין עם ישראל לארץ
ישראל. ביום זה מתחילה שנה חדשה לפירות האילן, ולכך יש מספר השלכות
הלכתיות לגבי המצוות התלויות בארץ, בפירות האילן, לדין ערלה ונטע רבעי,
להפרשת תרומות ומעשרות, לגבי ביכורים, ולדעת חלק מהפוסקים גם לגבי קדושת
פירות שביעית. במהלך הדורות תיקנו המקובלים "תיקון" מיוחד לט"ו בשבט שבו
אוכלים מפירות הארץ ומשבלים דברי תורה מתורת הנגלה והנסתר על שבח פירות
הארץ וקדושתם. בדורות האחרונים גם החלו במנהג של נטיעת עצים בט"ו בשבט.
בבתי המדרש הארץ ישראליים הפך ט"ו בשבט ליום שבו עוסקים בלימוד וברור של
סוגיות הקשורות לקדושה ארץ ישראל ומעלותיה, ובקדושת הפירות הגדלים בה
ויונקים מקדושתה.

עם הקמת המדינה, "ראשית צמיחת גאולתנו", ואישור האסיפה המכוננת, בט"ו
בשבט תש"ט, הוקמה **הכנסת הראשונה** של מדינת ישראל, מאז ט"ו בשבט הוא יום
ההולדת של כנסת ישראל, סמל לריבונות המתחדשת של עם ישראל בארצו.

שם החוברת: "צמיחה בארץ הצבי" קשור למשמעות העמוקה של הצמיחה,
בנוסף למשמעות הרגילה של ט"ו בשבט. הצמיחה, היא מודל לתהליכים נוספים:
מתחום ההתפתחות האישית, בקהילה, בקשר בין עם ישראל לארץ ישראל,
וב"ראשית צמיחת גאולתנו". בכל אלה קיימת צמיחה והתפתחות הדרגתית, תופעה
גדולה צומחת מהתחלה קטנה, עם שלבי ביניים, שרק בסופם מגיעים לתוצאה.
התוצאה לא נוצרת יש מאין, יש לה שורשים עמוקים שמהם צמחה, וכדי שתהיה
יציבה וברת קיימא צריך שורשים עמוקים ויציבים. מהצמיחה אנו לומדים גם על
הצורך שיש בתמיכה, פיקוח ובקרת תהליכים, כדי שלא יסטו ממסלולם, ויצמחו

בקו ישר. היא גם משל לאקלים הסביבתי הנצרך להצלחת התהליכים, כמו הצמח שזקוק לאויר ואור, שבאים מהסביבה העוטפת אותו, בנוסף להשקיה ודישון של שרשיו. הצמיחה היא גם מודל לזיקה שבין הרובד הגלוי לרובד הסמוי שבחינו. הצמיחה ברובד שמעל לפני השטח מתחילה מתהליכים ארוכים שמתקיימים ברובד הסמוי מן העין שמתחת לפני השטח, שמתפתחים עד שהם מבצבים מעל לפני השטח. בזמן ההתהוות ברובד הסמוי נדמה שלא קורה כלום, ורק כאשר הצמיחה מבצבת ועולה מתגלה למפרע שהתקיימו תהליכים משמעותיים ברובד הסמוי. פעמים רבות כדי להשפיע על תהליכים צריך לחזק את הרובד הסמוי ולא להסתפק בפעולה על הרובד הגלוי.

הכינוי "ארץ הצבי" מופיע בתנ"ך מספר פעמים ביחס לארץ ישראל, והתבאר ע"י חז"ל, ביחס לפירות האיכותיים של ארץ ישראל, שממהרים להתבשל כצבי, ובקשר שבין עם ישראל לארץ ישראל. בשם זה גם ביקשנו לרמוז על הזיקה של בתי המדרש הארץ ישראליים לתורתו של מורנו הרב צבי יהודה קוק זצ"ל, שממנו למדנו פרקים משמעותיים מתורת ארץ ישראל, עם ישראל וגאולת ישראל. ממנו גם זכיתי ללמוד בתחילת דרכי.

כשיבת הסדר קהילתית אנו מבקשים לשתף את הציבור הרחב בלימוד המתקיים בישיבה. החוברת היא השישית במספר שהוצאנו בשנה האחרונה. כין שמדובר על מאמרים שחלקם יצאו בהפרש של שנים, יתכנו חזרות קלות. חלק מהדברים המוזכרים בה ידועים מוכרים ובכל זאת סברנו שהחזרה עליהם תביא תועלת כמאמרו של הרמח"ל (בהקדמתו למסילת ישרים).

גם בחוברת זו שילבנו כמה שרים מפרי עטו של אחי סמ"ר מאיר שנוולד הי"ד. ב"ה זכינו שעירנו הפכה להיות יעד לעולים מארצות דוברות אנגלית ועל כן, כדי לשתף אותם אנו עושים מאמצים כבירים כדי לתרגם חלק מהמאמרים לאנגלית. ברכתנו לכל מי שתרים לשם הוצאת החוברת לאור, לעילוי נשמת יקיריו. כולכם שותפים מלאים בזכות של הפצת דברי התורה הללו ברבים.

בימים שבהם החוברת יוצאת לאור אנו מציינים שלושים לפטירתו של יקירנו רא"ל אמנון ליפקין שחק ז"ל, שהיה שותף אמת בהקמת ישיבתנו במודיעין. בחוברת זו אנו מבקשים גם לציין את זכרו ופועלו למען הישיבה
ישר כח לכל השותפים במלאכה: **לזוגתי שתחי' הרבנית ד"ר מלכה שנוולד** שסייעה בקביעת המיקוד של מאמרי החוברת וקריאת השם לחוברת, **לרב אלי פישר** שתרגם את המאמרים לאנגלית, ולמנכ"ל הישיבה **צבי זלצר**.

ברכתנו לקהילות העיר ולבית ישראל בארץ ובתפוצות: ט"ו בשבט שמח!

בברכת התורה והארץ

אליעזר חיים שנוולד

צ מ י ח ה ב א ר ין ה צ ב י

אסופת מאמרים לט"ו בשבט

- 7 א. צמיחה ופרי בארץ הצבי
1. ט"ו בשבט ראש השנה לאילנות
 2. ט"ו בשבט – צמיחה שראשיתה בשרשים שמתחת לפני הקרקע
 3. המצוות התלויות בארץ מבטאות את הקדושה העצמית של הארץ
 4. ארץ צבי – שבח הארץ בפירותיה
 5. מדוע בחר הכתוב לציין את שבח הארץ בפירותיה
 6. הזיקה שבין איכות פירות א"י לקדושת הארץ
 7. המצווה להוציא את פירותיה הקדושים של ארץ הצבי
 8. התפילה על פירות "ארץ הצבי" בברכת האילנות
- 29 ב. הצמיחה של עם ישראל בארץ הצבי
1. ט"ו בשבט והמצוות התלויות בארץ
 2. "ארץ הצבי" – כביטוי לערך העצמי של ארץ ישראל
 3. ארץ ישראל "לשמה" והלימוד משבעת המינים
 4. קשר של "זוגיות" והדדיות בין עם ישראל לארץ ישראל
 5. "ארץ הצבי" – ביטוי לנאמנות שבין עם ישראל לארץ ישראל
 6. משל הכרם – הצמיחה והמצוות הללויות בארץ
 7. ארץ זבת חלב ודבש שילוביות ומיזוג ההפקים
 8. שיר פרידה מארץ אהובה
- 57 ג. הגנת הצומח – על אקולוגיה באספקלריה תורנית
השמירה על איכות הסביבה כ"ערך" – במחשבת היהדות
- 63 ד. צמיחה קהילתית – ונטיעת עצי פרי מניבים
- 69 ה. הפרשת תרומות ומעשרות בימנו – הלכה למעשה
- 77 ו. כי האדם עץ השדה – על צמיחה בצל מלחמה
1. "כי האדם עץ השדה" – ערכה של צמיחה על רקע המלחמה.
 - א. הקדמה:
 - ב. כי האדם עץ השדה – מחלוקת הפרשנים
 - ג. השחתת אילנות במלחמה – מחלוקת הראשונים

ד. הבנת ערכם של עצי הפרי על רקע המלחמה
ה. מדתיות במלחמה – זהירות מפגיעה מיותרת בחיי
אדם

87

2. "זמיר עריצים" – והצימוח שאחרי המלחמה
א. כי האדם עץ השדה – הצמיחה החיונית היוצאת
מהאדמה.

ב. ערך הצמיחה בחיי הנופלים על קידוש ד'
ג. הצמיחה של העולם ושל התודעה הלאומית בעקבות
המלחמה:
מאמרים באנגלית